

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKOBOTO OCBITHЬOTO KOМПОНЕНТУ
«БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ»**

Мова навчання – *українська*

Шифр та найменування галузі знань **18 «Виробництво та технології»**

Код та найменування спеціальності **181 «Харчові технології»**

Освітньо-професійна програма **«Технологічна експертиза та безпека харчової продукції»**

Ступінь вищої освіти **бакалавр**

Затверджено на засіданні

Методичної Ради зі спеціальності **181 «Харчові технології» галузі знань
18 «Виробництво та технології»**

« 15 » 12 2023 р. протокол № 3

1. Загальна інформація

Кафедра: [безпеки життєдіяльності та дизайну](#)
Викладачі: **Лисюк Вікторія Миколаївна**, доцент кафедри безпеки життєдіяльності та дизайну, кандидат технічних наук

[Профайл](#) Контакти: vik-lis@ukr.net, тел. роб. 048-712-40-90

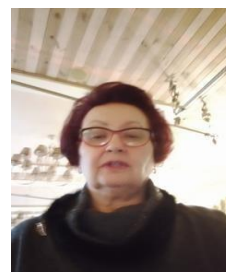
Неменуша Світлана Миколаївна, старший викладач кафедри безпеки життєдіяльності та дизайну, кандидат сільськогосподарських наук

[Профайл](#) Контакти: s_nem_od@ukr.net, тел. роб. 048-712-40-90

Сахарова Зінаїда Миколаївна, старший викладач кафедри безпеки життєдіяльності та дизайну

[Профайл](#) Контакти: smart98192@gmail.com, тел. роб. 048-712-40-90

**Освітній компонент викладається на 3 курсі у 6 семестрі.
Кількість кредитів - 3, годин – 90**

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні	лабораторні
денна	40	20	10	10
заочна	16	8	4	4
Самостійна робота, годин	Денна - 50		Заочна - 74	

[Розклад занять](#)

2. Анотація освітнього компоненту

Освітній компонент (ОК) «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці» - це комплексна гуманітарно-технічна дисципліна, яка вивчає наукові основи взаємодії людини з соціосферою, біосферою і техносферою з метою розширення творчих можливостей майбутніх фахівців під час вибору стратегії і тактики забезпечення безпеки життя і діяльності, а також виховання усвідомлення того, що людина, її здоров'я та життя - найбільша цінність у суспільстві.

У сучасному світі потенційно небезпечними є всі процеси створення і перетворення матеріальних ресурсів, використання енергії, переробки інформації. Доцільність вивчення зазначеної дисципліни пов'язана з невинним підвищенням негативного впливу господарської діяльності на середовище, яке оточує людину, - не лише природне, а й виробниче та побутове. Зниження якості довкілля, виробництво нових, не відомих раніше речовин, генетична модифікація сільськогосподарських рослин, застарілість виробничого

обладнання і технологічних процесів, використання в побуті великої кількості хімічних препаратів і різних механізмів потребують знання факторів, що впливають на стан людини, і найнеобхідніших методів і способів можливого зменшення негативного впливу цих факторів.

Статистика виробничого травматизму в країні, а також існуючі загрози, які в себе несуть надзвичайні ситуації, потребують належного професійного ставлення щодо забезпечення здорових і безпечних умов життя та трудової діяльності людини. Вирішення цієї проблеми вимагає належної підготовки всіх фахівців з питань БЖД та охорони праці, які б вміли виявляти небезпеки, вибирати принципи, методи і засоби захисту від небезпек та розробляти заходи щодо ліквідації можливих наслідків впливу небезпек на людину.

Освітній компонент (ОК) «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці» базується на знаннях, отриманих здобувачем вищої освіти в результаті вивчення попередніх освітніх компонент «Органічна хімія», «Технічна мікробіологія», «Технології харчових виробництв», «Технологічне обладнання галузі», для послідовних освітніх компонент «Науково-дослідна робота», «Проектування підприємств харчової галузі», «Переддипломна практика», «Атестація: підготовка та захист кваліфікаційної роботи бакалавра».

3. Мета освітнього компоненту

Метою вивчення освітнього компоненту є:

- набуття здобувачем вищої освіти компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання, а також формування у здобувачів вищої освіти відповідальності за особисту та колективну безпеку;

- надання знань, умінь, здатностей (компетенцій) для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом забезпечення оптимального управління охороною праці на підприємствах, формування у здобувачів вищої освіти відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.

Модуль 1 - Безпека життєдіяльності

В результаті вивчення модуля 1 «Безпека життєдіяльності» здобувачі повинні знати:

- сучасні проблеми і головні завдання безпеки життєдіяльності;
- законодавчі та нормативні документи з безпеки життєдіяльності;
- концепції організації безпеки життєдіяльності у державі;
- заходи і засоби надання домедичної допомоги собі та постраждалим від нещасного випадку та аварії на виробництві.

вміти:

- орієнтуватися в основних методах оцінки ризику виникнення надзвичайних ситуацій і системах забезпечення техногенної безпеки;

- надавати домедичну допомогу собі та постраждалим від нещасного випадку та аварії на виробництві;

- організовувати вирішення питань безпеки в надзвичайних ситуаціях.

Модуль 2 – Основи охорони праці

В результаті вивчення модуля 2 «Основи охорони праці» здобувачі повинні знати:

- сучасні проблеми і головні завдання охорони праці;
- законодавчі та нормативні документи з охорони праці;
- обов'язки і відповідальність роботодавців підприємств (організацій) за дотриманням

вимог законодавчих і нормативно-правових актів з охорони праці для забезпечення здорових і безпечних умов праці;

- методи і засоби забезпечення нормативних значень параметрів небезпечних і шкідливих виробничих факторів (в галузі діяльності).

вміти:

- організовувати вирішення питань охорони праці на виробництві (в організації);
- впроваджувати безпечні технології, вибирати оптимальні умови і режими праці, проектувати та організовувати робочі місця на основі сучасних технологічних та наукових досягнень в галузі охорони праці;
- обґрунтовувати вибір безпечних режимів, параметрів, виробничих процесів (в галузі діяльності).

4. Компетентності та програмні результати навчання

У результаті вивчення освітнього компоненту «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в [Стандарті вищої освіти зі спеціальності 181 Харчові технології](#) та [освітньо-професійній програмі «Технологічна експертиза та безпека харчової продукції» підготовки бакалаврів](#).

Загальні компетентності:

К 09. Навички здійснення безпечної діяльності.

К 14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для забезпечення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

К 25. Здатність розробляти та впроваджувати ефективні методи організації праці, нести відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб.

К 27. Здатність підвищувати ефективність виробництва, впроваджувати сучасні системи менеджменту.

Програмні результати навчання:

ПР 15. Впроваджувати сучасні системи менеджменту підприємства.

ПР 16. Дотримуватися правил техніки безпеки та проводити технічні та організаційні заходи щодо організації безпечних умов праці під час виробничої діяльності.

ПР 23. Мати навички з організації роботи окремих виробничих підрозділів підприємства та координування їх діяльності.

ПР 27. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства, вести здоровий спосіб життя.

5. Інформаційний обсяг освітнього компоненту

5.1 Перелік лекційних завдань

Тема	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовний модуль 1: Безпека життєдіяльності			
1	Теоретичні основи безпеки життєдіяльності. Структура системи безпеки життєдіяльності та індикатори загального людського розвитку. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності. Складові здорового способу життя: раціональне харчування, рухова активність, психогігієна. Безпека в системі «людина-техніка-середовище». Таксономія, ідентифікація та квантифікація небезпек. Види і класифікація небезпек. Класифікація надзвичайних ситуацій. Ризик, як кількісна оцінка небезпек.	2	2
2	Природні та техногенні небезпеки, їх характер та наслідки. Загальна характеристика природних небезпек. Техногенні небезпеки та їх вражаючі фактори.	2	-
3	Правове забезпечення безпеки життєдіяльності на виробництві та у побуті. Загальна модель забезпечення безпеки життєдіяльності на виробництві та у побуті. Загальні аспекти управління безпекою життєдіяльності. Правові основи безпеки життєдіяльності. Нормативно-правові документи. Нагляд і контроль у галузі безпеки життєдіяльності.	2	-
Змістовний модуль 2: Основи охорони праці			
4	Правові та організаційні основи охорони праці. Структура та завдання охорони праці. Основні терміни та визначення в галузі охорони праці. Нормативно-правова база охорони праці в Україні. Державне управління охороною праці, державний нагляд і громадський контроль за охороною праці. Організація охорони праці та менеджмент виробничих ризиків на підприємстві.	2	2
5	Повітря робочої зони. Чинники, що визначають санітарно-гігієнічні умови праці. Мікроклімат робочої зони. Нормування та контроль параметрів мікроклімату. Заходи та засоби нормалізації параметрів мікроклімату. Оздоровлення повітряного середовища виробничих приміщень.	2	-
6	Освітлення виробничих приміщень. Основні світлотехнічні визначення. Види та нормування виробничого освітлення. Джерела штучного освітлення, лампи і світильники.	2	-
7	Виробнича вібрація і шум. Джерела, характеристики та гігієнічне нормування вібрацій. Типові заходи і засоби колективного та індивідуального захисту від вібрацій. Параметри звукового поля. Класифікація та нормування виробничих шумів. Методи і засоби колективного та індивідуального захисту від шуму.	2	-
8	Безпека технологічного обладнання та процесів. Заходи безпеки при проектуванні технологічних процесів та експлуатації технологічного обладнання харчових підприємств. Вимоги безпеки при експлуатації обладнання під тиском. Безпека при вантажно-розвантажувальних роботах і на транспорті.	2	-

9	Електробезпека. Електротравматизм та дія електричного струму на організм людини. Чинники, що впливають на тяжкість ураження електричним струмом. Схеми включення людини в електричні мережі. Безпечна експлуатація електроустановок: електрозахисні засоби і заходи.	2	2
10	Основи пожежної профілактики на виробничих об'єктах. Поняття пожежі, терміни та визначення. Умови виникнення пожеж, пожежовибухонебезпечні властивості речовин і матеріалів. Класифікація об'єктів за вибухопожежною та пожежною небезпекою. Основні засоби і заходи забезпечення вибухопожежної безпеки виробничого об'єкту. Сучасні засоби гасіння пожеж і вогнегасні речовини.	2	2
Разом за ОК:		20	8

5.2 Перелік практичних/лабораторних робіт

№ з/п	Назва практичної/лабораторної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
Практичні роботи			
1	Загальні методи оцінки ризику в різних життєвих ситуаціях людини	2	-
2	Аналіз небезпек. Їх причинно-наслідкові зв'язки	2	-
3	Оцінка стійкості об'єкта до впливу сейсмічної хвилі землетрусу	2	-
4	Забезпечення пожежної безпеки	2	2
5	Домедична допомога при нещасних випадках	2	2
	Всього за ОК:	10	4
Лабораторні роботи			
1	Дослідження показників повітря робочої зони	2	2
2	Дослідження запиленості повітря робочої зони	2	-
3	Дослідження виробничого освітлення	2	2
4	Дослідження шуму та методів боротьби з ним	2	-
5	Дослідження електробезпеки трифазних електричних мереж напругою до 1 000 в	2	-
	Всього за ОК:	10	4

5.3 Перелік завдань до самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовний модуль 1: Безпека життєдіяльності			
1	Опрацювання лекційного матеріалу за темами відповідно до п. 5.1	3	14
2	Підготовка практичних занять за темами відповідно до п. 5.2	5	4
3	Опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції: 1. Методи визначення ризику. 2. Радіація. Наслідки її впливу на навколишнє середовище, життя та здоров'я людей. 3. Соціально-політичні небезпеки, їх види та характеристики. 4. Порядок надання населенню інформації про наявність загрози або виникнення надзвичайних ситуацій. 5. Організація і проведення рятувальних та інших невідкладних робіт.	12	12
Змістовний модуль 2: Основи охорони праці			
4	Опрацювання лекційного матеріалу за темами відповідно до п. 5.1	7	22
5	Підготовка лабораторних занять за темами відповідно до п. 5.2	5	4

6	Опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції: 1. Навчання з питань охорони праці. 2. Відповідальність посадових осіб і працівників за порушення законодавства про охорону праці. 3. Основні поняття фізіології праці. Показники важкості та напруженості трудового процесу. 4. Види вентиляції, їх вибір, конструктивне оформлення. 5. Загальний підхід до проектування та експлуатації систем освітлення. 6. Особливості інфрачервоного (ІЧ) випромінювання, нормування, засоби та заходи захисту працюючих. 7. Санітарно-гігієнічні вимоги до планування та розміщення виробничих і допоміжних приміщень. 8. Сигнально-попереджувальні пристрої і фарбування обладнання. 9. Статична електрика. 10. Методи та засоби щодо запобігання ураженню людини електричним струмом. 11. Протипожежне водопостачання підприємства. 12. Пожежна безпека технологічного обладнання, систем опалення та вентиляції.	18	18
Всього за ОК:		50	74

6. Система оцінювання та вимоги

Контроль успішності навчання здобувача проводиться у формах вхідного, поточного і підсумкового контролю.

Вхідний контроль якості навчання здійснюється на початку курсу проведенням перевірки залишкових знань здобувачів за ОК, що забезпечують вивчення даного освітнього компоненту (діагностика первинних знань здобувачів).

Формами поточного контролю є:

- тестування знань здобувачів з певних тем, видів робіт та за окремим модулем;
- виконання і захист практичних/лабораторних робіт;
- усне опитування.

Підсумковий контроль – **екзамен**.

Нарахування балів:

Вид роботи, що підлягає контролю	Максимальна кількість оціночних балів	
	денна	заочна
Змістовний модуль 1. Безпека життєдіяльності		
Практичні роботи*	25	10
Самостійна робота*	10	25
Всього за змістовний модуль 1	35	35
Змістовний модуль 2. Основи охорони праці		
Лабораторні роботи*	25	10
Самостійна робота *	10	25
Всього за змістовний модуль 2	35	35
Екзамен	30	30
Всього	100,0	100,0

*Є можливість визнання результатів неформальної освіти відповідно до п.2 [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в Одеському національному технологічному університеті](#).

Критерії оцінювання програмних результатів навчання здобувачів

Практичні роботи

4,5 - 5 балів	Здобувач демонструє глибокі знання з теми практичного заняття, вдало поєднує теоретичні знання та практичні вміння з даної дисципліни, вирішує задачі без помилок	відмінно
4,0 - 4,4 балів	Здобувач має міцні ґрунтовні теоретичні знання, вчасно здає виконані практичні завдання, проте існують незначні помилки	дуже добре
3,5 – 3,9 балів	Знання здобувача мають загальний характер. Здобувач вміє відповідати на окремі поставленні запитання, але відповіді неповні, задачі вирішені із помилками.	добре
2,1 – 3,4 балів	Здобувач має фрагментарні знання, необхідні практичні уміння роботи не сформовані, більшість завдань не зроблено або зроблено із грубими помилками	достатньо
0-2 балів	Практична робота не виконана або дані незадовільні відповіді	незадовільно

Лабораторні роботи

4,5 - 5 балів	Лабораторна відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
4,0 - 4,4 балів	Лабораторна відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності	дуже добре
3,5 – 3,9 балів	Лабораторна відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
2,1 – 3,4 балів	Лабораторна відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	достатньо
0-2 балів	Лабораторна не відпрацьована або дані незадовільні відповіді	незадовільно

Самостійна робота

Денна форма навчання		
9,0-10,0	Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
8,0 -8,9	Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності	дуже добре
7,0 – 7,9	Самостійна робота відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
5,0 – 6,9	Самостійна робота відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	достатньо
0 – 4,9	Самостійна робота не відпрацьована або дані незадовільні відповіді	незадовільно
Заочна форма навчання		
20,0-25,0	Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
15,0-19,9	Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності	дуже добре
10,0 – 14,9	Самостійна робота відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
5,0 – 9,9	Самостійна робота відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	достатньо
0 – 4,9	Самостійна робота не відпрацьована або дані незадовільні відповіді	незадовільно

Підсумковий контроль - екзамен

27-30 балів	якщо здобувач демонструє повні й глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь і навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, уміння приймати необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, високу комунікативну культуру	відмінно
23-26 балів	якщо здобувач виявляє дещо обмежені знання навчального матеріалу, допускає окремі несуттєві помилки й неточності	дуже добре
18-22 бали	якщо здобувач засвоїв основний навчальний матеріал, володіє необхідними умінями та навичками для вирішення стандартних завдань, проте при цьому допускає неточності, не виявляє самостійності суджень, демонструє недоліки комунікативної культури	задовільно
0-17 балів	якщо здобувач не володіє необхідними знаннями, умінями й навичками, науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури	незадовільно

7. Засоби діагностики успішності навчання

Методи навчання, які використовуються у процесі проведення занять, а також самостійних робіт за ОК:

Лекційні заняття: Словесні методи: розповідь, пояснення, бесіда, дискусія; Наочні: ілюстрація, демонстрація; пояснювально-демонстративний метод, проблемний виклад.

Практичні заняття: аналіз конкретних ситуацій (проблемних, типових); групове обговорення питання; дискусії; виконання ситуаційно-розрахункових задач; технології ситуативного моделювання

Лабораторні заняття: виконання лабораторних дослідів з наступних захистом результатів досліджень.

Самостійна робота: робота з навчально-методичними матеріалами, науково-дослідна робота студентів (методи пізнання, аналогій, оцінка, ілюстрація)

Інформаційні ресурси

Базові (основні):

1. Безпека життєдіяльності та основи охорони праці [Електронний ресурс] : конспект лекцій / О. О. Фесенко, В. М. Лисюк, С. М. Неменуца, З. М. Сахарова ; Каф. безпеки життєдіяльності. — Одеса : ОНАХТ, 2020. — Електрон. текст. дані: 149 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentView?>

2. Методичні вказівки для практичних робіт з дисципліни "Безпека життєдіяльності та основи охорони праці" (Модуль 1 - Безпека життєдіяльності) [Електронний ресурс] : для бакалаврів усіх проф. напрямків ден. і заоч. форм навчання / С. М. Неменуца, В. М. Лисюк, З. М. Сахарова, В. І. Булюк ; відп. за вип. О. О. Фесенко ; Каф. безпеки життєдіяльності. — Одеса : ОНАХТ, 2019. — Електрон. текст. дані: 82 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT-cnv.BibRecord.165166>

3. Безпека життєдіяльності та основи охорони праці : конспект лекцій [Електронний ресурс] : для студентів спец.: 051 Економіка, 071 Облік та оподаткування, 073 Менеджмент, 075 Маркетинг, 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, 101 Екологія, 122 Комп'ютерні науки та інформаційні технології, 123 Комп'ютерна інженерія, 131 Прикладна механіка, 133 Галузеве машинобудування, 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка, 142 Енергетичне машинобудування, 144 Теплоенергетика, 151 Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології, 162 Біотехнології та біоінженерія, 181 Харчові технології, 183 Технології захисту навколишнього середовища, 185 Нафтогазова інженерія та технології, 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва, 241 Готельно-ресторанна справа, 242 Туризм, 281 Публічне управління та адміністрування ден. та заоч. форм навчання / О. О. Фесенко, В. М. Лисюк, С. М. Неменуца, З. М. Сахарова ; Каф. безпеки життєдіяльності. — Одеса : ОНАХТ, 2021. — 149 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.1739079>

4. Premedical first aid in case of accidents : Training manual / O. Fesenko, V. Lysyuk, Z. Sakharova, V. Bulyuk ; Odessa National Academy of Food Technologies. - Odessa : Osvita Ukrainy, 2019. - Електрон. текст. дан.: 136 р. [Електронний ресурс].
<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/Document>
5. Домедична допомога при нещасних випадках [Текст]: навч. посіб. / О. О. Фесенко, В. М. Лисюк, З. М. Сахарова, В. І. Булюк ; Одес. нац. акад. харч. технологій. — Одеса : Освіта України, 2018. - 216 с. ISBN 978-617-7366-61-3 [Електронний ресурс].
<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentView?docid=OdONAHТ-cnv.BibRecord.164266&field=0>
6. Безпека життєдіяльності та основи охорони праці (Модуль 1 - Безпека життєдіяльності): методичні вказівки до самостійної роботи [Електронний ресурс] / О. О. Фесенко, В. М. Лисюк, З. М. Сахарова, С. М. Неменуца ; Каф. безпеки життєдіяльності. — Одеса : ОНАХТ, 2018. — Електрон. текст. дані: 20 с. Режим доступу:
<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentView?docid=OdONAHТ-cnv.BibRecord.164888&field=0>

Додаткові (за наявності):

1. Конституція України. Основний закон. — К., 1996. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/>
2. Про охорону праці: Закон України, 1992. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/>
3. ДК 009:2010. Національний класифікатор України «Класифікація видів економічної діяльності» [Електронний ресурс]. Режим доступу:
<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10#Text>
4. Кодекс законів про працю: Закон України. К., 1971. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>
5. Кодекс цивільного захисту України: Закон України. — К., 2012. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/>
6. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України. — К., 1992. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/>
7. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>
8. Про затвердження положення про Державну Службу України з питань праці. Постанова Кабінету Міністрів України від 11.02.2015 р. № 96. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/96-2015-%D0%BF#Text>
9. НПАОП 0.00-4.21-04 Типове положення про службу охорони праці.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1526-04#Text>
10. Державні санітарні норми та правила «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу». Наказ МОЗ України від 08.04.2014, № 248. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 6.05. 2014 р. за № 472/25249. <http://zakon.nau.ua/>.
11. ДСН 3.3.6.042-99. Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dnop.com.ua/>.
12. ДБН В.2.5 – 28 –2018. Інженерне обладнання будинків і споруд. Природне і штучне освітлення.[Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dnop.com.ua/>.
13. ДСН 3.3.6.037 – 99. Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dnop.com.ua/>.
14. ДСН 3.3.6.039 – 99. Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dnop.com.ua/>.
15. НПАОП 40.1-1.32-01. Правила будови електроустановок. Електрообладнання спеціальних установок. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dnop.com.ua/>.
16. НПАОП 40.1-1.21-98. Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів. [Електронний ресурс]. Режим доступу:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0093-98#Text>
17. НАПБ А.01-001-2015. Правила пожежної безпеки в Україні. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/>
18. ДСТУ Б В.1.1-36:2016. «Визначення категорій приміщень, будинків та зовнішніх

установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою» Режим доступу /<http://document.ua/>; <http://dbn.at.ua/>.

19. НАПБ Б.01.008-2018 Правила експлуатації та типові норми належності вогнегасників. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0225-18#Text>

20. ДБН В.1.1-7-2002. Пожежна безпека об'єктів будівництва. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dnop.com.ua/>.

21. ДСТУ EN 2:2014 «Класифікація пожеж (EN 2:1992, EN2: 1992/A1: 2004, IDT)». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://document.ua>.

22. Пожежна безпека на підприємствах харчової галузі [Текст] : монографія / О. О. Фесенко, В. М. Лисюк, З. М. Сахарова, С. М. Неменуша. - Одеса : Освіта України, 2017. - 168 с. ISBN 978-617-7366-30-9. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ-cnv.BibRecord.159881>

23. Основи охорони праці [Електронний ресурс] : посіб. до самостійної роботи / В. М. Лисюк, О. О. Фесенко ; Каф. безпеки життєдіяльності. — Одеса : ОНАХТ, 2016. — 40 с. — Електрон. текст. дані. Режим доступу: <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ-cnv.BibRecord.157225>

8. Політика освітнього компоненту

Політика всіх освітніх компонент в ОНТУ є уніфікованою та визначена з урахуванням законодавства України, [Корпоративному кодексу ОНТУ](#), [Кодексу академічної доброчесності ОНТУ](#), [Положення про організацію освітнього процесу ОНТУ](#), [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в ОНТУ](#), [вимог ISO 9001:2015, роботодавців](#).

Викладачі

/ПІДПИСАНО/

Вікторія ЛИСЮК

/ПІДПИСАНО/

Світлана НЕМЕНУЩА

/ПІДПИСАНО/

Зінаїда САХАРОВА

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри безпеки життєдіяльності та дизайну

Протокол від «25» листопада 2023 р. № 2

Завідувач кафедри

/ПІДПИСАНО/

Світлана ОРЛОВА

ПОГОДЖЕНО:

Гарант ОП « «Технологічна експертиза

та безпека харчової продукції»

доцент кафедри ХХЕтаБ, к.т.н.

/ПІДПИСАНО/

Лариса ГУРАЛЬ